

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

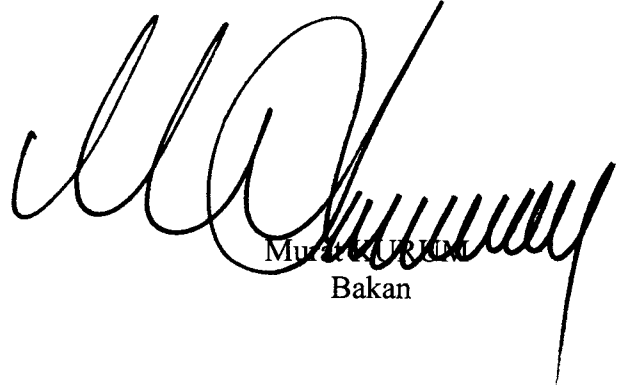
Sayı :30824082-610-15923351
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Haziran 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET KAMAÇ'IN
TBMM 7/37933 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde 2015-2016 yıllarında yaşanan çatışmalar ve uzun süreli sokağa çıkma yasakları sonucunda çok sayıda konut ve işyeri yıkılmış, bölge genelinde acele kamulaştırma kararları alınarak binlerce taşınmaz devlet mülkiyetine geçirilmiştir. Aradan geçen zamana rağmen kamulaştırılan taşınmazların önemli bir bölümünün hak sahiplerine teslim edilmediği, yurttaşların mülklerine erişiminin fiilen engellendiği ve mağduriyetlerin sürdüğü yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır.

Hak sahiplerine ödenen kamulaştırma bedellerinin gerçek piyasa değerlerini ve yaşamsal kayıpları karşılamadığı, yemden inşa edilen konutların ise eski mahalle sakinlerinin geri dönüşünü mümkün kılacak şekilde planlanmadığı ifade edilmektedir. Ayrıca Sur'da yürütülen mekansal dönüşüm sürecinin yerel halkın ve mülk sahiplerinin katılımı olmaksızın gerçekleştirildiği, teslim edilmeyen konut ve işyerlerinin uzun süre boş ve atıl durumda bırakıldığı kamuoyuna yansımıştır. Bu durum, mülkiyet hakkı ve konut hakkı başta olmak üzere temel haklar açısından idarenin sorumluluklarının yerine getirilip getirilmediğinin açıklığa kavuşturulmasını gerekli kılmaktadır.

Bu bağlamda:

- 1- Sur ilçesinde 2015-2016 sonrası kaç konut ve işyeri yıkılmıştır?
- 2- Bu süreçte kaç taşınmaz acele kamulaştırma yoluyla devlet mülkiyetine geçirilmiştir?
- 3- Kamulaştırılan taşınmazların kaç tane halen hak sahiplerine teslim edilmemiştir?
- 4- Hak sahiplerine ödenen kamulaştırma bedelleri hangi kriterlere göre belirlenmiştir?
- 5- Bugüne kadar Sur'da kaç konut yeniden inşa edilmiş, bunların kaç tane eski hak sahiplerine teslim edilmiştir?
- 6- Teslim edilmeyen konut ve işyerlerinin boş kalma gerekçesi nedir?
- 7- Hak sahiplerinin geri dönüşünü engelleyen hukuki, idari veya fiili bir karar var mıdır?
- 8- Sur'da yürütülen yeniden inşa sürecinde yerel halkın ve mülk sahiplerinin katılımı sağlanmış mıdır?

CEVAPLAR

Bakanlığımız tarafından kentsel dönüşüm uygulamaları 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ve 6306 sayılı Kanun'un Uygulama Yönetmeliği uyarınca yürütülmektedir. Söz konusu kentsel dönüşüm uygulamalarına konu alan ve yapıların (Riskli Alan, Rezerv Yapı Alanı ve Riskli Yapı) belirlenmesine dair usul ve esaslar, anılan Kanun ve Uygulama Yönetmeliği ile tanımlanmış olup, Bakanlığımızca anılan mevzuat kapsamında uygulama yapılmaktadır.

Diyarbakır İli'nin Sur İlçesi'ne bağlı Suriçi Bölgesi sınırları içerisinde yer alan, yaklaşık 187 hektar yüzölçümüne sahip alan, 22.10.2012 tarihli ve 3900 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

ile 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında "Riskli Alan" ilan edilmiş olup, 2015 yılında meydana gelen terör olayları nedeniyle öncelikli olarak alanın zarar gören bölgelerinde kentsel dönüşüm çalışmalarını yürütmek üzere Bakanlığımızca yaklaşık 62 hektar yüzölçümüne sahip bölümü, "çalışma alanı" sınırı olarak belirlenmiştir.

Bu kapsamda 4697 adet konut ve 832 adet ticari birim olmak üzere 5529 adet bağımsız birim yıkılmış olup, Suriçi Bölgesi çalışma alanı ve farklı bölgelerde üretilen 2736 adet bağımsız birim ve 3766 adet nakit bedel sözleşmesi hak sahipleri ile imzalanarak uzlaşma çalışmaları tamamlanmıştır.

Hak sahipleri ile rızai uzlaşma esas alınmış olup, gelen taleplere istinaden çalışma alanı sınırı içerisinde Bakanlığımızca üretilen 504 adet konutun 447 adedi hak sahiplerine teslim edilmiş olup, kalan hak sahiplerine farklı alanlarda üretilen konutlardan teslim edilmiştir.

Suriçi Bölgesi içerisinde hem Toplu Konut İdaresi Başkanlığı hem de Bakanlığımızca acele kamulaştırma iş ve işlemleri yürütülmektedir. Bakanlığımızca 21.03.2016 tarih ve 2016/8659 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'na istinaden Sur ilçesi sınırları içerisinde yer alan 348 adet taşınmaza ilişkin Kamulaştırma ve Bedel Tespit-Tescil davaları açılmış olup, bilirkişi raporları ve mahkeme kararları doğrultusunda belirlenen kamulaştırma bedelleri hak sahiplerine ödenmiştir.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) tarafından yürütülen proje kapsamındaki yapıların yıkım işlemleri Valilik ve Belediyesince gerçekleştirilmiş olup, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) yıkım işlemi yapılmamıştır.

Diyarbakır İli'nin Sur İlçesi'ne bağlı Alipaşa, Cevatpaşa ve Şemhane Mahalleleriyle ilgili olarak Valilik, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ve Sur Belediyesi ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) arasında imzalanan protokoller kapsamında üretilen bütün yapılar protokoller çerçevesinde ilgililerine teslim edilmiştir.